

~~SVENSKA FONDHANDLAREFÖRENINGEN~~
~~Per-Ola Jansson~~

~~Reviderat av Lars Afrell/Bernt Magnusson/Sara Mitelman~~

~~2013-06-18~~

Revidering beslutad av juristgruppen 2021-11-30

Vägledning till etiska riktlinjer i värdepappersinstitut

Denna vägledning ~~kan~~ är avsedd att användas av värdepappersinstitut som modell för etiska riktlinjer. Vägledningen är inte bindande utan de olika punkterna kan ~~självklat~~ bearbetas efter egna önskemål och behov med tillägg och strykningar.¹

—När det talas om ~~medlemsföretag~~ medlemsföretagen avses medlemmar i Svenska Fondhandlareföreningen. Föreningen Svensk Värdepappersmarknad. Med anställda ska, i den mån det är relevant, likställas uppdragstagare och anställda i anknutna ombud som deltar i medlemsföretagens verksamhet.

1. Etiskt förhållningssätt

~~1. Ett etiskt förhållningssätt medverkar till att upprätthålla förtroendet för värdepappersmarknaden. Styrelsen, företagsledningen och de anställda i ett medlemsföretag bär medlemsföretagen ska därför~~ i all sin verksamhet i företaget, vid utförande av andra uppdrag och privat bete sig så att förtroendet för företaget och branschen upprätthålls.

~~Detta medverkar också till att upprätthålla förtroendet för värdepappersmarknaden. Verksamheten i medlemsföretagen ska överensstämma med såväl de skrivna som de "tysta" skrivna regler som gäller i det slag av verksamhet som företagen utför. vilka syftar till att upprätthålla en god riskkultur. Ett förhållande etiskt förhållningssätt ska gälla för företagets och anställdas agerande oavsett kanal, såväl fysiska möten som olika former av digital kommunikation omfattas. Anställda ska inte vid sidan av sitt arbete uppträda på ett sätt som kan påverka förtroendet för företaget och/eller branschen är hur de som är anställda i företaget uppträder vid sidan av sitt arbete. negativ riktning.~~

---

¹ Många institut antar mer omfattande företagsinterna riktlinjer som kompletterar eller tar över innehållet i denna vägledning.

All verksamhet inom medlemsföretagen ska präglas av professionalism och en hög etisk standard. Alla som är verksamma i medlemsföretagen ska därför vinnlägga sig om ett korrekt och professionellt uppträdande grundat på kunskap om den verksamhet som företaget bedriver. Gott omdöme och hög integritet ger ett respektavstånd till det otillåtna och olämpliga beteendet.

2. Regelefterlevnad

~~2-~~ Det är en självklarhet att medlemsföretagen och ~~all~~deras anställda ~~i dessa i sin verksamhet~~ följer de lagar och föreskrifter som på olika sätt styr verksamheten. Detta inkluderar även tillämplig EU-rättslig reglering, t.ex. förordningar.

Finansinspektionens allmänna råd ~~och uttalanden~~ ska följas om inte goda skäl däremot föreligger och ställningstagandet kan motiveras enligt principen följ eller förklara. Allmänna råd är inte bindande regler utan en rekommendation om hur ett företag kan göra för att följa en bindande bestämmelse som råden anknyter till. Ett företag har därför möjlighet att göra på ett annat sätt än de allmänna råden anvisar, så länge som det ändå följer den bindande bestämmelsen. Finansinspektionen har beslutat att riktlinjer från de europeiska tillsynsmyndigheterna (Esma, EBA, EIOPA) ska, om inte annat meddelas, ha status av allmänna råd.

Också de genom självreglering inom branschen tillkomna förhållningsreglerna och andra vägledande principer som accepterats i branschen ska i tillämpliga delar följas av medlemsföretagen och alla som arbetar i dem.

~~Vidare ska~~ Alla anställda ska följa företagsinterna instruktioner/regler, t.ex. instruktion för anställdas egna värdepappersaffärer med finansiella instrument, riktlinjer för intressekonflikter ~~och~~, riktlinjer för hantering och rapportering av händelser av väsentlig betydelse, riktlinjer om sekretess samt visseblåsning, som kan finnas inom ett medlemsföretag. Därutöver ska den anställde följa sådana företagsinterna riktlinjer och instruktioner m.m. som gäller för den specifika del av verksamheten som den anställde arbetar inom.

För att säkerställa en god regelefterlevnad i medlemsföretagen är det viktigt att anställda fortlöpande får information och utbildning rörande etiska frågor. Vidare ska säkerställas att företagets rutiner för intern styrning och kontroll omfattar uppföljning av etiska riktlinjer. Principiellt betydelsefulla etiska frågor som rör företagets verksamhet ska rapporteras till styrelsen.

3. Etisk måttstock

~~3-~~ När problem uppstår, som kan ha etiska implikationer, ska dessa tas upp med närmaste chef eller compliancefunktionen.

För att bedöma om uppträdandet i en enskild situation uppfyller de krav som ställs på professionalism och en hög etisk standard kan den anställde ställa sig själv följande frågor om en tänkt åtgärd: "Kan jag ge en ärlig och fullständig beskrivning av åtgärden för mina överordnade, för mina kunder, för massmedia och se det omskrivet i morgon". Om svaret på sådana tänkta frågor ger anledning till tveksamhet bör saken tas upp med överordnad eller compliancefunktionen. Det finns i sådant fall också anledning att avstå från åtgärden. Mycket oftare än vad man gärna räknar med Ofta bör det dessutom vara lämpligt att skaffa betänketid, vilken bör utnyttjas för att få en bedömning av en åtgärd av en överordnad eller av compliancefunktionen.

Kundbemötande

~~4. I sina kontakter med kunder ska~~

4. Kundrelationen

Medlemsföretagen och de anställda ska i alla kundkontakter agera med omsorg dvs. tillvarata kundernas intressen och handla hederligt, rättvist och professionellt samt ge kunderna en saklig och tydlig information. ~~Informationen ska vara rättvisande, lättbegriplig och tydlig och får~~

Det är inte förenligt med ett professionellt agerande om en anställd vid utförande av sitt arbete ger särskilda förmåner till en kund med vilken den anställda har en personlig relation.

5. Jäv

~~vara vilseledande. Den ska utformas så att kunderna ges~~ Medlemsföretagen ska vidta alla rimliga möjligheter åtgärder för att undvika att förstå arten av och riskerna med den tjänstjävssituationer uppstår i organisationen, exempelvis att anställda med nära relationer har en kontrollerande funktion eller de finansiella instrument som erbjuds. Kundens intresse ska alltid gå före det egna intresset. beroendeförhållande till varandra.

4.1. Jäv

~~5.~~ En anställd får inte handlägga frågor i vilka den anställda har ett personligt intresse eller frågor i vilka ett sådant intresse finns hos anhörig närstående till den anställda eller hos företag i vilket den anställda eller anhörig närstående till den anställda har ett väsentligt intresse.

Den anställda ska skilja på sin roll som anställd och sin egen kundrelation till företaget. Det är inte tillåtet att utnyttja sin roll som anställd vid hantering av egna eller närståendes privata kundärenden.

5.6. Otillbörliga affärer/ transaktioner m.m.

~~6. De~~ Anställda i medlemsföretagen ska ~~i sin verksamhet~~ avhålla sig från att ingå affärstransaktioner och göra ekonomiska åtaganden som inte är etiskt försvarbara eller korrekta. Detta gäller den anställdes agerande såväl inom som utom företaget ~~inte inlåta sig på affärstransaktioner, vilka inte är försvarbara eller korrekta. En anställd i medlemsföretag ska vidare avhålla sig från att ge sig in på affärer eller göra andra.~~

Anställda ska avstå ifrån sådana transaktioner eller åtaganden som allvarligt kan äventyra den egna ekonomin. Av detta skäl ska anställda i medlemsföretagen till exempel inte inlåta sig i ingå alltför riskfyllda eller omfattande värdepappersaffärer, eller skuldsätta sig i sådan omfattning att belåningsgraden blir alltför hög sett till den egna privatekonomiska situationen.

6.7. Bisysslor och annan sidoverksamhet

~~7. Medlemsföretagen ska säkerställa att anställda inte ägnar sig åt sidoverksamhet eller bisysla som konkurrerar med företagets verksamhet eller som kan skada förtroendet för företaget.~~

Anställda ska informera och med närmaste chef eller företagsledningen diskutera lämpligheten av sina eventuella bisysslor och annan sidoverksamhet. En anställd ska inte ägna sig åt sidoverksamhet innan närmaste chef eller företagsledningen blivit informerad om detta och tagit ställning till lämpligheten av uppdraget. ~~En anställd ska avhålla sig från sådan verksamhet som på något sätt konkurrerar med företagets verksamhet.~~

Misstänkta transaktioner

8. 8. I den Risken att utnyttjas för brottslig verksamhet som medlemsföretagen bedriver

~~Medlemsföretagen ska säkerställa att det finns en betydande risk att företagen kan komma att beröras av den ekonomiska brottslighet som finns i samhället. Detta ställer särskilda krav på vaksamhet inom medlemsföretagen. Som ett led i detta finns den särskilda lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument (marknadsmissbrukslagen) samt Finansinspektionens tillhörande föreskrifter m.m. som medlemsföretagen ska iaktta. Enligt inspektionens föreskrifter ska ett företag ha ett för medvetenhet bland de anställda vad gäller risken att företaget anpassat utbildningsprogram i frågor som rör och dess anställda kan utnyttjas för olika typer av brottslig verksamhet såsom penningtvätt och finansiering av terrorism. Företaget ska säkerställa att, marknadsmissbruk, skattebrott, bedrägerier etc.~~

Anställda inom relevanta verksamhetsområden ska utbildas och löpande informeras om ändringar i centrala regelverk samt om nya trender och mönster som används och om metoder som kan användas vid ~~penningtvätt~~ olika typer av ekonomisk brottslighet.

7.9. Mutor och finansiering av terrorism-otillbörliga förmåner

Otillbörligt utnyttjande av kunskap

9. Ett viktigt inslag när det gäller att upprätthålla förtroendet för verksamheten är att de anställda i företaget inte kan misstänkas dra otillbörlig fördel, t ex för egen vinning, av de kunskaper om den finansiella marknaden som de kan få i sin verksamhet. Bland de lagar som kan påverka företagets-

Medlemsföretagen och anställda är marknadsmissbrukslagen.

Ingen anställd eller styrelseledamot i ett medlemsföretag får således utnyttja sin ställning för egen räkning, för anhörigs räkning eller för ett företags räkning som den anställda eller anhörig har ett väsentligt intresse eller agera så att misstanke därom kan uppkomma enligt lag.

~~Vidare får ingen anställd eller styrelseledamot med utnyttjande av någon form av kurspåverkande information som ännu inte nått marknadsplatsen eller annars inte offentliggjorts eller inte är allmänt känd utföra affärer med finansiella instrument för egen räkning eller med råd eller på annat sätt föranleda någon annan att göra eller underlåta att göra affärer med finansiella instrument grundade på sådan kurspåverkande information. Anställd får inte heller till annan röja sådan kurspåverkande information. Dessa förbud gäller oavsett för hur lång tid placeringen är avsedd att vara och oavsett hur stor kurspåverkan kan förväntas bli (se vidare marknadsmissbrukslagen).~~

~~Inte heller får någon anställd eller styrelseledamot vid handel på värdepappersmarknaden eller annars förfara på ett sätt som han eller hon inser eller borde ha insett är ägnat att otillbörligt påverka marknadspriset eller andra villkor för handeln med finansiella instrument eller på annat sätt vilseleda köpare eller säljare av sådana instrument.~~

~~Som ett led i att företaget ska anses oklanderligt med avseende på insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan ska alla anställda i företaget beträffande sina egna värdepappersaffärer följa Svenska Fondhandlareföreningens regler om sådana affärer. Dessa är minimiregler som kan skärpas inom respektive medlemsföretag. En anställd får inte genom annan (bulvan) vidta i dessa regler förbjudna åtgärder, eller kringgå dessa regler genom utnyttjande av exempelvis derivat eller kombinationer av olika finansiella instrument.~~

Otillåtna favörer

10. ~~Medlemsföretag och anställda i medlemsföretag får inte ta emot mutor eller medverka till att ge mutor eller försöka ge mutor åt andra. Detta följer av lagstiftning.~~ Medlemsföretagen bör också följa den praxis rörande mutor som utvecklats och om vilken kännedom sprids bl.a. genom Institutet Mot Mutor².

~~Det bör erinras om att t ex Representation och resor kan ibland kan vara förtäckta former av muta. De anställda i medlemsföretagen ska därför vara vaksamma när de erbjuder sådana förmåner till andra eller själva blir erbjudna sådana förmåner.~~

Så snart det uppstår tvekan om att ett erbjudande kan ha karaktär av muta ska den anställda avstå från att erbjuda förmånen respektive avböja den erbjudna förmånen, t.ex. deltagande i

² [Näringslivskoden - Institutet Mot Mutor - IMM : Institutet Mot Mutor – IMM](#)

resa, mottagande av gåva eller liknande. Vid osäkerhet bör avstämning ske med närmaste chef eller compliancefunktionen.

8.10. Tveksamma skatterelaterade transaktioner

~~11. Medlemsföretaget ska inte medverka i transaktioner eller tillhandahålla produkter eller tjänster som kan ifrågasättas med beaktande av gällande skattelagstiftning eller dess ändamål t.ex. konstlade upplägg som inte har ett affärsmässigt syfte eller som utgör ett led i skatteflykt.~~

Det är viktigt att ~~alla~~ anställda i medlemsföretagen håller den goda etiken i minnet ~~i samband med transaktioner, vilka har påtagliga skatteeffekter av ett för den skattskyldige onormalt slag. Värdepappersaffärer bör exempelvis inte göras på det sättet att alla marknadsriskerna i. Vid osäkerhet om en affärskattemässigt tveksam transaktion är uteslutna och den enda effekten av affären är skattemässig~~ bör avstämning ske med närmaste chef eller compliancefunktionen.

9.11. God dokumentation

~~12. En god dokumentation av vidtagna åtgärder är ett uttryck för ett gott uppträdande samt god ordning och reda. En god dokumentation är till fördel såväl för det berörda medlemsföretaget självt som för dess kunder. Åtgärder av större vikt eller av principiellt slag ska därför alltid dokumenteras. Om det inte sker genom avtal, inspelning av telefonsamtal eller på annat sätt bör minnesanteckningar lämpligen göras. Sådana underlättar möjligheten att i efterhand klargöra vad som förekommit. Att på band spela in samtal med kunder är etiskt godtagbart (Anmärkning: krav på dokumentation av vidtagna åtgärder finns även i lagar och föreskrifter liksom krav på att spela in vissa samtal på band).~~

12. God informationshantering

All informationshantering i medlemsföretagen ska ske på ett ansvarsfullt och säkert sätt. Särskild försiktighet ska iakttas i fråga om hantering av känslig eller konfidentiell information, t.ex. genom användande av lösenord eller kryptering.

10.13. Sekretess

~~13. Enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse respektive lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden som omfattar medlemsföretagens verksamhet, gäller Det följer av tillämplig lagstiftning att den som är eller har varit knuten till företaget som anställd eller uppdragstagare i ett medlemsföretag inte obehörigen får röja eller utnyttja vad han eller hon i anställningen eller under uppdraget har fått veta information om någon annans affärsförhållanden eller personliga förhållanden. Förbudet omfattar företagets kunder, potentiella och före detta kunder samt andra fysiska och juridiska personer som medlemsföretaget har förbindelser med i sin verksamhet.~~

Det är inte heller tillåtet för anställda att söka information om kunder i företagets IT-system utan att ha giltig anledning till detta. Kunduppgifter får endast delas med andra anställda om det är nödvändigt för fullgörandet av anställdas arbetsuppgifter.

~~Sekretess ska också gälla rörande affärsförhållanden och andra förhållanden i företaget. Det bör observeras att sekretessen gäller även efter det att anställningen har upphört. De Medlemsföretagen ska säkerställa att alla anställda ska underteckna undertecknar och iaktta iakttar en sekretessförbindelse.~~

~~Dessutom finns i marknadsmissbrukslagen och i penningtvättslagen regler om förbud. Det följer av tillämplig lagstiftning att det är förbjudet för företaget, dess anställda och styrelseledamöter att för kunden eller någon utomstående röja att rapportering av misstänkta förhållanden skett till Finansinspektionen respektive Rikspolisstyrelsen. Enligt penningtvättslagen gäller Förbudet att röja uppgifter gäller även om att en granskning har genomförts eller att företaget har lämnat uppgifter i utredningen eller att en undersökning utförs eller kan komma att genomföras.~~

~~(Anmärkning: Till de företagsinterna riktlinjerna bör lämpligen som bilaga läggas den sekretessförbindelse som används i företagets verksamhet).~~

~~Intern information och utbildning~~

~~14. Företaget bör säkerställa att de anställda fortlöpande får information och utbildning rörande etiska frågor.~~

~~Rapportering~~

~~15. Företaget bör säkerställa att styrelsen får information om principiellt betydelsefulla etiska frågor som rör företagets verksamhet och de anställdas agerande.~~

41.14. Sociala medier

~~16. Företaget bör säkerställa att dess etiska riktlinjer gäller i alla sammanhang oavsett vilka kanaler företaget eller dess anställda använder. Anställda bör således vara medvetna om att Ett gott etiskt förhållningssätt givetvis även gäller på för medlemsföretagen och dess anställda gäller i alla kanaler, inklusive sociala medier såsom t.ex. chattar, bloggar och sociala nätverk.~~

Anställda ska inte använda sociala medier på ett sätt som skadar medlemsföretaget, detta gäller även när sociala medier används för privat bruk/via privata konton. Ett sådant förhållningssätt är av särskild vikt i de fall en anställd kan kopplas ihop med medlemsföretaget, t.ex. när anställda kommenterar på inlägg som gjorts på medlemsföretagets konton eller när anställda själva uppger att de arbetar på medlemsföretaget i samband med egna inlägg (dvs. om det kan uppfattas som att den anställde agerar för medlemsföretagets räkning) eller när en anställd bidrar med information eller debattinlägg i sociala medier inom sitt professionella område.

15. Visselblåsning

För att upprätthålla ett högt förtroende för medlemsföretagen och värdepappersmarknaden i stort är det viktigt att eventuella missförhållanden åtgärdas så snart som möjligt. Medlemsföretagen ska därför ha interna rutiner och en företagskultur som uppmuntrar att anställda och andra intressenter (t.ex. kunder, investerare, affärspartners) öppet eller anonymt kan rapportera misstankar om potentiella eller faktiska oegentligheter i företagets verksamhet samt brott mot interna eller externa regler. Företagens process för handläggning av ärenden ska vara skyndsam och kännetecknas av hög integritet och omsorg om inblandade personer.

16. Konkurrens

Medlemsföretagen ska verka för konkurrenskraftig svensk värdepappersmarknad. För att uppnå detta syfte är det viktigt att anställda i medlemsföretagen informeras om skyldigheten att beakta gällande konkurrensrättsliga regler vid utförandet av sitt arbete.

Vidare _____

ska medlemsföretagen efterleva de konkurrensrättsliga förhållningsregler som gäller för samarbete i de branschorganisationer som företaget och dess anställda medverkar i.

Av Föreningen Svensk Värdepappersmarknads konkurrenspolicy följer att det är förbjudet för anställd att inom ramen för föreningens verksamhet:

- diskutera eller avslöja kommersiellt känslig information exempelvis priser, kostnader, prisstrategier, villkor, beräkningsmetoder, marginaler, marknadsandelar, uppgifter om leverantörer och uppköpsvillkor

- diskutera eller besluta om geografisk uppdelning av marknader (oavsett om uppdelningen är geografisk, avser produkter eller kunder) eller bojkott av leverantör eller kund.

17. Mångfald, jämlikhet och förbud mot diskriminering m.m.

Medlemsföretagen ska ha en mångfaldsfrämjande företagskultur och ta avstånd från diskriminering och trakasserier. Anställda ska behandla alla personer (t.ex. andra anställda, kunder och andra externa aktörer), korrekt och rättvist utan hänsyn till bland annat ålder, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och etnisk bakgrund.
